

Наукові перспективи
Видавнича група

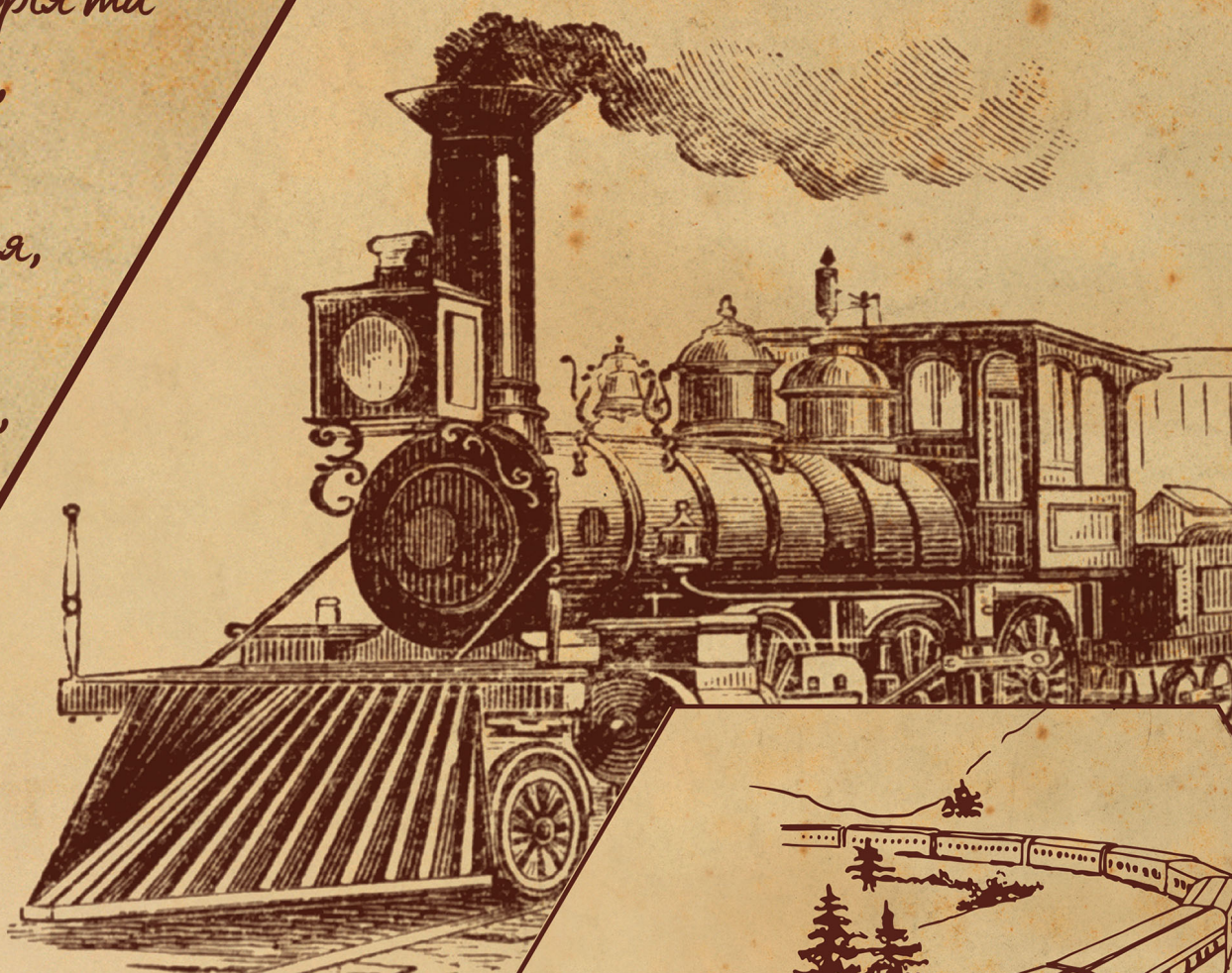

АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ У СУЧАСНІЙ
НАУЦІ

№ 11(17)

2023

*Серія: історія та
археологія,
державне
управління,
економіка,
педагогіка,
техніка,
право*

*Всеукраїнська асамблея докторів наук з державного управління
Асоціація науковців України
Науковий парк Національного Авіаційного Університету*

у рамках роботи Видавничої групи «Наукові перспективи»

«Актуальні питання у сучасній науці»

*(Серія «Педагогіка», Серія «Право», Серія Економіка»,
Серія «Державне управління», Серія «Техніка»,
Серія «Історія та археологія»)*

Випуск № 11(17) 2023

Київ – 2023

*Ukrainian Assembly of Doctors of Sciences in Public Administration
Association of Scientists of Ukraine
Scientific Park of the National Aviation University*

within the work of the Publishing Group "Scientific Perspectives"

«Current issues in modern science»

*("Pedagogy" Series, "Law" Series, Economy Series,
"Public Administration" Series, "Technology" Series,
"History and Archeology" Series)*

Issue № 11(17) 2023

Kyiv – 2023

«Актуальні питання у сучасній науці (Серія «Педагогіка», Серія «Право», Серія Економіка», Серія «Державне управління», Серія «Техніка», Серія «Історія та археологія»)»: журнал. 2023. № 11(17) 2023. С. 1259.

Свідоцтво про державну реєстрацію Серія Серія КВ № 25116-15056Р.

Згідно наказу Міністерства освіти і науки України 10.10.2022 № 894 журналу присвоєні категорії "Б" із права (спеціальність - 081 Право), економіки (спеціальність - 076 Підприємництво та торгівля), педагогіки (спеціальність - 014 Середня освіта) та державного управління (спеціальність - 281 Публічне управління та адміністрування).

Згідно наказу Міністерства освіти і науки України від 20.02.2023 № 185 журналу присвоєно категорію "Б" із історії та археології (спеціальність - 032 Історія та археологія)

Рекомендовано до друку Президією громадської наукової організації «Всеукраїнська Асамблея докторів наук з державного управління» (Рішення від 13.11.2023, № 3/11-23).

Журнал видається за підтримки Інституту філософії та соціології Національної Академії Наук Азербайджану (Баку, Азербайджан), Міждержавної гільдії інженерів консультантів, громадської організації «Християнська академія педагогічних наук України» та громадської організації «Всеукраїнська асоціація педагогів і психологів з духовно-морального виховання».

Журнал публікує оригінальні дослідницькі та оглядові розвідки з теоретичних та прикладних аспектів державного управління, права, економіки, історії, педагогіки, техніки для їх інтеграції у європейський, світовий науковий простір. Цільова аудиторія: науковці, працівники вищих навчальних закладів та наукових інституцій, здобувачі вищої освіти, а, також фахівці тематики журналу.

Журнал включено до міжнародної наукометричної бази Index Copernicus (IC), міжнародної пошукової системи Google Scholar та до міжнародної наукометричної бази даних Research Bible.

Головний редактор: Дачій Олександр Іванович - доктор економічних наук, професор, Заслужений працівник освіти України, завідувач кафедри фінансів, банківської та страхової справи Міжрегіональної академії управління персоналом (Київ, Україна)

Редакційна колегія:

- Балаласва (Дорошенко) Катерина Вікторівна - кандидат технічних наук, доцент кафедри авіаційних двигунів Національного авіаційного університету (Київ, Україна)
- Бельська Тетяна Валентинівна - доктор наук з державного управління, доцент, завідувач кафедри менеджменту Інституту підготовки кадрів державної служби зайнятості (Київ, Україна)
- Будник Вікторія Анатоліївна - кандидат економічних наук, професор, професор кафедри бізнес-логістики та транспортних технологій Державного університету інфраструктури та технологій (Київ, Україна)
- Гбур Зоряна Володимирівна - доктор наук з державного управління, професор, професор кафедри управління охороною здоров'я та публічного адміністрування Національного університету охорони здоров'я України імені П.Л.Шупика (Київ, Україна)
- Дегтяр Олег Андрійович — доктор наук з державного управління, доцент, доцент кафедри менеджменту і адміністрування Харківського національного університету міського господарства ім. О. М. Бекетова (Харків, Україна)
- Закієв Іслам Муса-Оган - старший науковий співробітник кафедри підтримання льотної придатності авіаційної техніки Національного авіаційного університету (Київ, Україна)
- Заячківська Оксана Василівна - кандидат економічних наук, доцент кафедри фінансів та економічної безпеки Національного університету водного господарства та природокористування (Рівне, Україна)
- Іванченко Євгенія Вікторівна — кандидат технічних наук, доцент, професор кафедри безпеки інформаційних технологій Національного авіаційного університету (Київ, Україна)
- Ігнатович Сергій Ромуальдович - доктор технічних наук, професор, завідувач кафедри конструкції літальних апаратів Національного авіаційного університету (Київ, Україна)
- Ільїна Анастасія Олександрівна - кандидат економічних наук, доцент, доцент кафедри публічного управління і адміністрування Національного торговельно-економічного університету (Київ, Україна)
- Ісайкіна Олена Дмитрівна - кандидат історичних наук, доцент, доцент кафедри історії та документознавства Національного авіаційного університету, член Спілки краєзнавців України (Київ, Україна)

- Кавіліна Ганна Костянтинівна – кандидат педагогічних наук, доцент кафедри сімейної та спеціальної педагогіки і психології Державного закладу «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К.Д. Ушинського» (Одеса, Україна)
- Кардаш Оксана Любомирівна — кандидат економічних наук, доцент кафедри комп'ютерних технологій та економічної кібернетики Навчально-наукового інституту автоматики, кібернетики та обчислювальної техніки Національного університету водного господарства та природокористування (м. Рівне, Україна)
- Карусевич Михайло Віталійович - доктор технічних наук, професор, професор кафедри конструкції літальних апаратів Національного авіаційного університету (Київ, Україна)
- Катеринчук Іван Степанович - доктор технічних наук, професор кафедри телекомунікаційних та інформаційних систем Національної академії Державної прикордонної служби України імені Богдана Хмельницького (Хмельницький, Україна)
- Кінзерявий Василь Миколайович — кандидат технічних наук, доцент кафедри безпеки інформаційних технологій Національного авіаційного університету (Київ, Україна)
- Коваленко Валентин Васильович - доктор юридичних наук, професор, провідний науковий співробітник сектору авторського права та суміжних прав лабораторії авторського права та інформаційних технологій Науково-дослідного центру судової експертизи з питань інтелектуальної власності Міністерства юстиції України (Київ, Україна)
- Ковтун Владислав Юрійович — кандидат технічних наук, доцент, доцент кафедри безпеки інформаційних технологій Національного авіаційного університету (Київ, Україна)
- Комнатний Сергій Олександрович - докторант кафедри філософії права та юридичної логіки Національної академії внутрішніх справ (Київ, Україна)
- Корченко Анна Олександрівна — доцент кафедри безпеки інформаційних технологій Національного авіаційного університету (Київ, Україна)
- Корченко Олександр Григорович — доктор технічних наук, професор, завідувач кафедри безпеки інформаційних технологій Національного авіаційного університету (Київ, Україна)
- Котельницький Назар Анатолійович - кандидат історичних наук, доцент кафедри права Чернігівського інституту інформації, бізнесу та права Міжнародного науково - технічного університету імені академіка Юрія Бугая, член - кореспондент Центру українських досліджень Інституту Європи РАН (Чернігів, Україна)
- Коштар Уляна Петрівна - кандидат історичних наук, доцент, доцент кафедри української мови та культури Національного авіаційного університету (Київ, Україна)
- Кошова Світлана Петрівна — кандидат наук з державного управління, доцент, доцент кафедри управління охорони здоров'я Національного університету охорони здоров'я України імені П.Л.Шупика (Київ, Україна)
- Кравчук Володимир Миколайович — доктор юридичних наук, доцент, доцент кафедри конституційного, адміністративного та міжнародного права Волинського національного університету імені Лесі Українки (Луцьк, Україна)
- Крижина Наталя Павлівна – доктор наук державного управління, професор, Заслужений лікар України, директор Навчально-Наукового медичного інституту Київського міжнародного університету (Київ Україна)
- Куриш Наталя Костянтинівна – кандидат педагогічних наук, заступник директора з науково-навчальної роботи, Інститут післядипломної педагогічної освіти Чернівецької області (Чернівці, Україна)
- Марушева Олександра Анатоліївна - доктор наук з державного управління, доцент, завідувач кафедри публічного управління та інформаційного менеджменту ПВНЗ Університет Новітніх Технологій (Київ, Україна)
- Маслак Тетяна Петрівна - кандидат технічних наук, доцент, доцент кафедри конструкції літальних апаратів Національного авіаційного університету (Київ, Україна)
- Матяш Ольга Іванівна - доктор педагогічних наук, професор, професор кафедри алгебри і методики навчання математики Вінницького державного педагогічного університету імені Михайла Коцюбинського (Вінниця, Україна)
- Миргород-Карпова Валерія Валеріївна - кандидат юридичних наук, заступник директора з наукової роботи, старший викладач кафедри адміністративного, господарського права та фінансово-економічної безпеки Сумського державного університету (Суми, Україна)
- Михайленко Любов Федорівна - доктор педагогічних наук, доцент, доцент кафедри алгебри і методики навчання математики Вінницького державного педагогічного університету імені Михайла Коцюбинського (Вінниця, Україна)
- Михальчук Роман Юрійович - кандидат історичних наук, доцент, доцент кафедри всесвітньої історії Рівненського державного гуманітарного університету (Рівне, Україна)
- Мізюк Вікторія Анатоліївна – кандидат педагогічних наук, доцент, декан факультету управління, адміністрування та інформаційної діяльності Ізмаїльського державного гуманітарного університету (Ізмаїл, Україна)
- Мірошніченко Валентина Іванівна - доктор педагогічних наук, професор, завідувач кафедри психології, педагогіки та соціально-економічних дисциплін Національної академії Державної прикордонної служби України імені Богдана Хмельницького (Хмельницький, Україна)
- Міхальський Томаш — доктор наук, доцент кафедри географії регіонального розвитку Гданського університету (Польща)
- Ніколаєв Микола Ілліч - доктор історичних наук, професор кафедри історії на методикі її навчання Ізмаїльського державного гуманітарного університету (Одеса, Україна)
- Новак-Каляєва Лариса Миколаївна — доктор наук з державного управління, професор, професор кафедри державного управління Львівського регіонального інституту державного управління Національної академії державного управління при Президенті України (Львів, Україна)
- Огіснюк Альона Володимирівна - доктор економічних наук, доцент кафедри організації авіаційних робіт та послуг Національного авіаційного університету (Київ, Україна)
- Оніщенко Наталя Миколаївна - доктор юридичних наук, професор, Заслужений юрист України, академік НАПрН України, завідувач відділу теорії держави і права Інституту держави і права ім. В.М.Корецького НАН України (Київ, Україна)
- Орлова Наталя Сергіївна — доктор наук з державного управління, професор кафедри державного управління, публічного адміністрування та регіональної економіки, Харківський національний економічний університет імені Семена Кузнеця (Харків, Україна)

- Павлов Костянтин Володимирович — доктор економічних наук, професор, професор кафедри аналітичної економіки та природокористування Східноєвропейського національного університету імені Лесі Українки (Київ, Україна)
- Павлова Олена Миколаївна - доктор економічних наук, професор, завідувач кафедри економіки, підприємництва та маркетингу Волинського національного університету імені Лесі Українки (Луцьк, Україна)
- Палічук Юрій Іванович – кандидат педагогічних наук, доцент кафедри медицини катастроф та військової медицини Буковинського державного медичного університету (Чернівці, Україна)
- Присяжнюк Олексій Миколайович - кандидат історичних наук, доцент кафедри всесвітньої історії та методології науки ДЗ «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського» (Одеса, Україна)
- Робак Ігор Юрійович - доктор історичних наук, професор, завідувач кафедри суспільних наук Харківського національного медичного університету (Харків, Україна)
- Руденко Юлія Анатоліївна - доктор педагогічних наук, доцент, доцент кафедри теорії і методики дошкільної освіти ДЗ "Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К.Д.Ушинського (Одеса, Україна)
- Сидоренко Вікторія Миколаївна —асистент кафедри безпеки інформаційних технологій Національного авіаційного університету (Київ, Україна)
- Сирник Ярослав - доцент кафедри етнології та культурної антропології Вроцлавського університету (Вроцлав, Польща)
- Січкарєнко Галина Геннадіївна - доктор історичних наук, доцент, професор кафедри документознавства та інформаційної діяльності Державного університету телекомунікацій (Київ, Україна)
- Сопілко Ірина Миколаївна - доктор юридичних наук, професор, Відмінник освіти України, Заслужений юрист України, декан юридичного факультету Національного Авіаційного Університету (Київ, Україна)
- Терещенко Юрій Матвійович — доктор технічних наук, професор, лауреат Державної премії в області науки і техніки України, Заслужений діяч науки і техніки України, професор кафедри авіаційних двигунів Національного авіаційного університету (Київ, Україна)
- Титко Анна Василівна — кандидат юридичних наук, провідний науковий співробітник Національної академії внутрішніх справ (Київ, Україна)
- Толочко Світлана Вікторівна – доктор педагогічних наук, професор, головний науковий співробітник лабораторії позашкільної освіти Інституту проблем виховання Національної академії педагогічних наук України (Київ, Україна)
- Хитровська Юлія Валентинівна - доктор історичних наук, професор, професор кафедри історії факультету соціології і права Національного технічного університету України «Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського» (Київ, Україна)
- Хохлачова Юлія Євгенівна — кандидат технічних наук, доцент, доцент кафедри безпеки інформаційних технологій Національного авіаційного університету (Київ, Україна)
- Чумак Оксана Володимирівна - доктор економічних наук, доцент, науковий співробітник відділу статистики і аналітики вищої освіти Державної наукової установи «Інститут освітньої аналітики», (Київ, Україна)
- Шандра Наталія Андріївна - кандидат педагогічних наук, доцент кафедри іноземних мов для природничих факультетів Львівського національного університету імені Івана Франка (Львів, Україна)
- Шеремет Інєса Володимирівна - кандидат педагогічних наук, доцент, доцент кафедри медикобіологічних та валеологічних основ охорони життя і здоров'я Національного педагогічного університету ім. М. П. Драгоманова (Київ, Україна)
- Шологон Лілія Іванівна - доктор історичних наук, доцент, професор кафедри історії Центральної та Східної Європи і спеціальних галузей історичної науки Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника (Івано-Франківськ, Україна)
- Якимчук Олег Феодосійович - керівник групи білінгу Відділу бізнес-систем Департаменту інформаційних технологій ПРАТ «Рівнеобленерго» (Рівне, Україна)
- Якушенко Олександр Сергійович — кандидат технічних наук, старший науковий співробітник, доцент кафедри авіаційних двигунів Національного авіаційного університету (Київ, Україна)

Статті розміщені в авторській редакції. Відповідальність за зміст та орфографію поданих матеріалів несуть автори.

ЗМІСТ

СЕРІЯ «Економіка»

Shylo V.M., Kisilova I.Yu. <i>LOAN PORTFOLIO OF UKRAINIAN BANKS</i>	17
Бечко П.К., Лиса Н.В., Пономаренко О.В., Нагорний В.І., Шеїн В.В. <i>РИНОК БАНКІВСЬКИХ ПОСЛУГ: УМОВИ ФОРМУВАННЯ, ТЕНДЕНЦІЇ І ПРИНЦИПИ РОЗВИТКУ</i>	31
Бєлкін І.В., Трапаїдзе С.М. <i>СУЧАСНІ ТЕНДЕНЦІЇ РОЗВИТКУ МАРКЕТИНГУ У ТУРИЗМІ</i>	43
Бурдонос Л.І., Виноградня В.М., Вераксіч С.М. <i>ДІДЖИТАЛІЗАЦІЯ ТА СУЧАСНЕ ІНФОРМАЦІЙНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ МЕНЕДЖМЕНТУ ПЕРСОНАЛУ</i>	60
Буткевич О.В. <i>ПІДВИЩЕННЯ РІВНЯ ЕКОНОМІЧНОЇ БЕЗПЕКИ ПІДПРИЄМСТВ В УМОВАХ ВІЙСЬКОВОГО СТАНУ</i>	71
Бухарінова І.А., Косата І.А. <i>ОСОБЛИВОСТІ ОРГАНІЗАЦІЇ ОБЛІКУ ОСНОВНИХ ЗАСОБІВ В УМОВАХ ВІЙСЬКОВОГО СТАНУ</i>	85
Винничук Р.О. <i>ДОСЛІДЖЕННЯ РОЛІ МАТРИЦІ КОМПЕТЕНЦІЙ В УПРАВЛІННІ ПЕРСОНАЛОМ</i>	97
Гончар М.Ф., Гончар С.Й., Ханік В.А. <i>РЕФОРМУВАННЯ СИСТЕМИ ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я В УКРАЇНІ: ПРОБЛЕМИ ТА ШЛЯХИ ВИРІШЕННЯ</i>	107
Гончар М.Ф., Реверенда Н.Ю., Гордон П.М. <i>ДОСЛІДЖЕННЯ ОСНОВНИХ ЗАГРОЗ В СИСТЕМІ УПРАВЛІННЯ КАДРАМИ ІТ СФЕРИ ЕКОНОМІКИ В УМОВАХ АГРЕСИВНОГО ЗОВНІШНЬОГО СЕРЕДОВИЩА</i>	118
Гриценко О.М. <i>ОСОБЛИВОСТІ ДІДЖИТАЛІЗАЦІЇ БУХГАЛТЕРСЬКОГО ОБЛІКУ ТА ЇХ ЗАСТОСУВАННЯ В ОСВІТНЬОМУ ПРОЦЕСІ</i>	126

Логоша Р.В., Дяченко М.В. <i>ТЕОРЕТИКО-МЕТОДОЛОГІЧНІ ОСНОВИ ФОРМУВАННЯ ДЕРЖАВНОГО РЕГУЛЮВАННЯ ПРОЦЕСІВ ІННОВАЦІЙНОГО РОЗВИТКУ АПК В УМОВАХ ГЛОБАЛЬНИХ ТРАНСФОРМАЦІЙ</i>	138
Логоша Р.В., Прилуцький А.М., Підлубний В.Ф. <i>СІЛЬСЬКИЙ ЗЕЛЕНИЙ ТУРИЗМ ЯК НАПРЯМ РОЗВИТКУ ПІДПРИЄМНИЦТВА НА СЕЛІ</i>	153
Мельниченко О.О. <i>МАРКЕТИНГОВЕ ПЛАНУВАННЯ ЯК КЛЮЧОВИЙ ЧИННИК КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОСТІ ПІДПРИЄМНИЦЬКИХ СТРУКТУР</i>	167
Михайлишин В.В. <i>ТЕОРЕТИЧНІ ПОЛОЖЕННЯ ЩОДО ВРАХУВАННЯ ІНТЕРЕСІВ СТЕЙКХОЛДЕРІВ ПРИ ФОРМУВАННІ СТРАТЕГІЇ УПРАВЛІННЯ ТУРИСТИЧНИМ ПІДПРИЄМСТВОМ</i>	182
Охрименко І.Б., Шуляк Д.А. <i>ІННОВАЦІЇ OPEN-BANKING У РОЗВИТКУ БАНКОСТРАХУВАННЯ</i>	193
Писаренко Н.В., Громоздова Л.В., Дербеньова Я.В., Артеменко А.І., Буксіна І.В., Резніченко А.О. <i>МАРКЕТИНГОВО-ЛОГІСТИЧНА МОДЕЛЬ СТРАТЕГІЧНОГО УПРАВЛІННЯ ЗБУТОВОЮ ДІЯЛЬНІСТЮ ПІДПРИЄМСТВ НА МІЖНАРОДНОМУ РИНКУ</i>	209
Сибірцев В.В., Кравченко В.П., Подплетній В.В. <i>ДОСЛІДЖЕННЯ ОСОБЛИВОСТЕЙ ФУНКЦІОНУВАННЯ БАНКІВСЬКОЇ СИСТЕМИ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ</i>	223
Шматко М.О., Череп А.В. <i>ОРГАНІЗАЦІЙНІ АСПЕКТИ ФОРМУВАННЯ СИСТЕМИ УПРАВЛІННЯ ЕКОНОМІЧНОЮ БЕЗПЕКОЮ ПІДПРИЄМСТВА</i>	231
СЕРІЯ «Державне управління»	
Антонова Л.В., Гололобов С.М. <i>МЕХАНІЗМИ РЕАЛІЗАЦІЇ ДЕРЖАВНОЇ ПОЛІТИКИ ЦИФРОВОГО РОЗВИТКУ У СФЕРІ МУЗЕЙНОЇ СПРАВИ</i>	241
Бурчак Я.О., Федорчук О.М. <i>МЕХАНІЗМИ ДЕРЖАВНОГО РЕГУЛЮВАННЯ ІНВЕСТИЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ В ПІСЛЯВОЄННИЙ ПЕРІОД</i>	259

УДК 38.48:379.845

[https://doi.org/10.52058/2786-6300-2023-11\(17\)-153-166](https://doi.org/10.52058/2786-6300-2023-11(17)-153-166)

Логоша Роман Васильович доктор економічних наук, професор, завідувач кафедри аграрного менеджменту та маркетингу, Вінницький національний аграрний університет, вул. Сонячна, 3, м. Вінниця, 21008, тел.: (067) 765-17-35, <https://orcid.org/0000-0001-6462-5083>

Прилуцький Анатолій Михайлович кандидат економічних наук, доцент, доцент кафедри бізнесу та сфери обслуговування, Вінницький національний аграрний університет, вул. Сонячна, 3, м. Вінниця, 21008, тел.: (068) 043-20-68, <https://orcid.org/0000-0003-2526-9316>

Підлубний Владислав Федорович асистент кафедри комп'ютерних наук та економічної кібернетики, Вінницький національний аграрний університет, вул. Сонячна, 3, м. Вінниця, 21008, тел.: (068) 043-38-69, <https://orcid.org/0000-0002-4676-4271>

СІЛЬСЬКИЙ ЗЕЛЕНИЙ ТУРИЗМ ЯК НАПРЯМ РОЗВИТКУ ПІДПРИЄМНИЦТВА НА СЕЛІ

Анотація. У статті проведені дослідження проблем та перспектив розвитку сільського зеленого туризму в Україні як інноваційної форми розвитку підприємництва на селі. Встановлено, що туристичні підприємства стають ключовими гравцями у цих процесах, оскільки вони несуть не лише економічне навантаження, але й виконують важливі соціальні та екологічні функції.

Дослідження спрямоване на виявлення та аналіз векторів становлення та перспективних напрямів розвитку сільського зеленого туризму. Визначається необхідність розвитку сільського зеленого туризму та наводяться основні фактори, що впливають на його розвиток. Сільський зелений туризм може бути високоприбутковим та сприяти розвитку сільських територій, залучати інвестиції, створювати нові робочі місця та сприяти диверсифікації доходів населення.

Для подальшої активізації цього виду підприємництва і максимізації його соціальних та економічних переваг необхідна тісна співпраця між різними зацікавленими сторонами (сільське населення, громадські організації, органи державної влади та місцевого самоврядування). Ця співпраця сприятиме розвитку сільського зеленого туризму як важливого інструменту для соціального та економічного розвитку сільських територій.

Авторами статті проведено аналіз державного регулювання сільського зеленого туризму в Україні. Детально проведений аналіз моделей державного управління туристичним бізнесом. Досліджено вплив підприємництва у сфері сільського зеленого туризму на розвиток сільських територій. Зазначено, що розвиток цього виду туризму може стати важливим рушієм для досягнення не лише економічних, але й екологічних, соціальних і культурних цілей.

Детально розглядаються різні форми сільського зеленого туризму, такі як сільський туризм, агротуризм та агроекотуризм. Підсумовуються фактори, які впливають на розвиток підприємництва у цій сфері. Зазначається, що завданнями туристичного підприємництва на селі є сприяння розвитку сільських територій та поліпшення якості життя сільського населення.

Встановлено, що розвиток сільського зеленого туризму потребує впровадження стратегічного і територіального планування для сільських територій, створення необхідної інфраструктури в сільській місцевості, реалізації індивідуальної стратегії, моніторингу наслідків зростання туристичної діяльності на селі, залучення місцевого населення, тощо.

Ключові слова: зелений туризм, сільський зелений туризм, підприємництво, екотуризм, агротуризм, туристична інфраструктура.

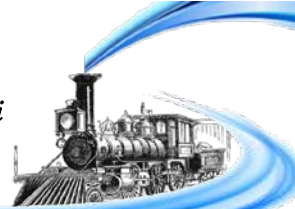
Lohosha Roman Vasyliovych Doctor of Economic Sciences, Associate Professor, Head of the Department of Agrarian Management and Marketing, Vinnytsia National Agrarian University, Sonyachna St., 3, Vinnytsia, 21000, tel.: (067) 765-17-35, <https://orcid.org/0000-0001-6462-5083>

Prylutskiy Anatolii Mykhailovych PhD in economics, Associate Professor, Associate Professor of the Business and Service Department, Vinnytsia National Agrarian University, Sonyachna St., 3, Vinnytsia, 21000, tel.: (068)0432-068, <https://orcid.org/0000-0003-2526-9316>

Pidlubnyi Vladislav Fedorovych assistant professor of the Department of Computer Sciences and Economic Cybernetics, Vinnytsia National Agrarian University, Sonyachna St., 3, Vinnytsia, 21000, tel.: (068) 043-38-69, <https://orcid.org/0000-0002-4676-4271>

RURAL GREEN TOURISM AS A DIRECTION OF RURAL BUSINESS DEVELOPMENT

Abstract. The article researches the problems and prospects for the development of rural green tourism in Ukraine as an innovative form of entrepreneurship development in the countryside. It has been established that tourism enterprises are

becoming key players in these processes, as they bear not only the economic burden, but also perform important social and environmental functions.

The research is aimed at identifying and analyzing the vectors of formation and promising directions for the development of rural green tourism. The need for the development of rural green tourism is determined and the main factors influencing its development are given. Rural green tourism can be highly profitable and contribute to the development of rural areas, attract investments, create new jobs and contribute to the diversification of the population's income.

In order to further activate this type of entrepreneurship and maximize its social and economic benefits, close cooperation between various stakeholders (rural population, public organizations, state and local self-government bodies) is necessary. This cooperation will contribute to the development of rural green tourism as an important tool for the social and economic development of rural areas.

The authors of the article conducted an analysis of state regulation of rural green tourism in Ukraine. A detailed analysis of models of state management of tourism business was carried out. The influence of entrepreneurship in the field of rural green tourism on the development of rural areas was studied. It is noted that the development of this type of tourism can become an important driver for achieving not only economic, but also ecological, social and cultural goals.

Various forms of rural green tourism, such as rural tourism, agrotourism and agroecotourism, are examined in detail. Factors influencing the development of entrepreneurship in this area are summarized. It is noted that the tasks of tourism entrepreneurship in the countryside are to promote the development of rural areas and improve the quality of life of the rural population.

It was established that the development of rural green tourism requires the implementation of strategic and territorial planning for rural areas, the creation of the necessary infrastructure in rural areas, the implementation of an individual strategy, monitoring the consequences of the growth of tourism in the countryside, the involvement of the local population, etc.

Keywords: green tourism, rural green tourism, entrepreneurship, ecotourism, agrotourism, tourist infrastructure.

Постановка проблеми. Розвиток сільського зеленого туризму в Україні є важливим напрямом для туристичної галузі, особливо в умовах соціально-економічних, політичних та адміністративних трансформацій. Сільський зелений туризм підсилює акцент на природоохоронних аспектах, сталому споживанні та взаємодії з територіальними громадами. Стимулювання розвитку підприємництва в сфері сільського зеленого туризму є одним із основних пріоритетів для досягнення добробуту громадян та сталого розвитку сільських територій. Цей напрямок розвитку може сформулювати позитивні

результати, включаючи створення нових можливостей для місцевих підприємців та покращення якості життя населення в сільських районах.

Розвиток сільського зеленого туризму в сільських територіях має потенціал сприяти досягненню демографічної стабільності, розширенню джерел доходів мешканців сіл, покращенню житлових та комунальних умов в сільських населених пунктах, підвищенню добробуту населення в сільських районах, а також створювати умови сталого розвитку сільських територій та сприяти вирішенню нагальних проблем регіону у взаємодії з іншими галузями.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Дослідженням проблем можливостей та перспектив розвитку сільського зеленого туризму в сучасних умовах глобальних трансформацій займалися такі вітчизняні та зарубіжні вчені як: В. Алексєєва, В. Арнаутов, Ж. Вілкін, С. Гудзинський, Т. Дуча, Л. Ван Депоель, С. Ілляшенко, Х. Каравелі, М. Кларк, М. Костриця, О. Козловський, Т. Лонч, В. Юрчишин, К. Якуба та багато інших.

Проте, незважаючи на значну кількість наукових досліджень, залишаються невирішеними проблеми, пов'язані з впливом численних факторів на розвиток сільського зеленого туризму, включаючи зміни в суспільстві, економіці, технологіях та екологічних питаннях.

Метою статті є аналіз проблем та визначення перспектив розвитку підприємництва на селі в сфері сільського зеленого туризму.

Виклад основного матеріалу. Світові інтеграційні процеси мають значний вплив на туристичну сферу та сільський зелений туризм зокрема. Туристичні підприємства стають ключовими гравцями у цих процесах, оскільки вони несуть не лише економічне навантаження, але й виконують важливі соціальні та екологічні функції.

Соціальні функції туристичних підприємств включають забезпечення відпочинку та відновлення сил туристів, створення зайнятості для населення та підтримання добросусідських відносин між народами і країнами. Туризм може сприяти культурному обміну, взаємному розумінню та співпраці між різними культурами та націями.

Екологічні функції туристичних підприємств включають збереження природи та природних ресурсів. Зростання екологічної свідомості у туристів та підприємців може призвести до створення сталого туристичного середовища та підтримки збалансованого використання природних ресурсів.

Отже, туристичні підприємства відіграють важливу роль у сучасному світі, несучи відповідальність за економічну, соціальну та екологічну сталість туристичної галузі.

Сільський зелений туризм є спеціалізованим видом економічної, соціальної та культурної діяльності, що охоплює організовані і неорганізовані форми відпочинку, спрямовані на ознайомлення з місцевістю, її природними

особливостями, культурою, спадщиною та способом життям населення. Цей вид туризму часто спрямований на взаємодію туристів з місцевими спільнотами та надає можливість туристам отримати поглиблене розуміння життя в сільській місцевості. Сільський туризм може включати в себе такі види діяльності, як відвідування ферм, участь у ремеслах, екологічний туризм, культурний обмін та багато інших видів взаємодії з місцевими громадами.

Сільський зелений туризм також може сприяти збереженню природних та культурних ресурсів, підвищенню якості життя місцевого населення та створенню нових можливостей для підприємництва в сільських регіонах. Сільський туризм може мати позитивний вплив на сталість розвитку, забезпечуючи туристам незабутні досвіди та місцевим громадам нові джерела доходу.

У сфері сільського туризму в останнє десятиліття відбуваються істотні зміни, які сформували ряд серйозних соціально-економічних проблеми. Основними проблемами які стримують розвиток сільського зеленого туризму в Україні є відсутність [1, с. 543]:

- національної концепції з розвитку зеленого туризму в Україні;
- чітко сформульованої державної політики в галузі зеленого туризму;
- нормативно-правових актів, що регулюють діяльність в області екологічного туризму;
- стандартів і нормативів, які можна застосувати в сфері сільського туризму;
- достатньої кількості кваліфікованих кадрів;
- знань і досвіду роботи в сфері обслуговування зарубіжних і вітчизняних туристів тощо.

В Україні цей вид підприємницької діяльності також набирає популярності і розвивається. Країна має величезний потенціал у сфері сільського зеленого туризму завдяки своїй природній красі, історії та культурному спадку. Розвиток цієї галузі може стати одним із інструментів покращення якості життя мешканців сіл та сприяти сталому розвитку регіонів.

Сільський зелений туризм є важливою та перспективною галуззю економіки на світовому рівні. Він може бути високоприбутковим та сприяти розвитку сільських територій, залучати інвестиції, створювати нові робочі місця та сприяти диверсифікації доходів населення.

Визначальними факторами розвитку сільського зеленого туризму в Україні є: вигідне географічне положення; наявність різноманітних ландшафтів; сприятливі кліматичні умови; потужний природно-рекреаційний, культурно-історичний потенціал; значний наявний потенціал земельних та трудових ресурсів. Слід зазначити, що сільські території нашої держави мають багату культурно-історичну, етнографічну спадщину, значний природно-заповідний фонд, мальовничу природу, продовольчі ресурси [2, с. 5].

Нині багато сільських територій в Україні використовують сільський зелений туризм як засіб збільшення доходів та подолання бідності. Однак для подальшого активізації цього виду підприємництва і максимізації його соціальних та економічних переваг необхідна тісна співпраця між різними зацікавленими сторонами. Ця співпраця може включати в себе сільське населення, яке надає послуги сільського зеленого туризму, громадські організації, які можуть підтримувати та розвивати цей сектор, органи державної влади та місцевого самоврядування, які можуть створити сприятливі умови для розвитку туризму та надавати підтримку у формі інфраструктури та регулювання. Ця співпраця сприятиме розвитку сільського зеленого туризму як важливого інструменту для соціального та економічного розвитку сільських територій.

У Законі України «Про особисте селянське господарство» зазначено, що сільський зелений туризм – це специфічний різновид господарської діяльності у формі сільської гостинності, що являє собою надання послуг із забезпечення відпочинку міських жителів у приватних господарствах у сільській місцевості з використанням майна та трудових ресурсів членів особистого селянського господарства, природно-рекреаційних особливостей місцевості, культурної, історичної та етнографічної спадщини регіону [3]. Проте на сьогодні цей вид туризму ще не має окремого законодавчого закріплення та регулювання. Однак вказане визначення може слугувати основою для подальшого розроблення законодавства та нормативного регулювання сільського зеленого туризму в Україні.

Згідно з Законом України «Про туризм», виділяється дві групи осіб, які можуть здійснювати діяльність у сфері сільського зеленого туризму [4]:

1. Фізичні особи-підприємці, які можуть реалізовувати самостійно розроблені туристичні продукти, включаючи розміщення, харчування, екскурсійні, розважальні послуги. Ця категорія підприємців може реєструватися та функціонувати як комерційні суб'єкти.

2. Фізичні особи, які не реєструються як підприємці, але можуть надавати послуги з сільського зеленого туризму. Ця категорія включає особисті селянські господарства, які здійснюють свою діяльність відповідно до Закону України «Про особисте селянське господарство» [3]. Їх діяльність може бути спрямована на надання туристичних послуг, включаючи розміщення, харчування та інші послуги сільського зеленого туризму.

Зазначені категорії осіб можуть здійснювати діяльність у сфері сільського зеленого туризму відповідно до законодавства та регулюватися нормами та вимогами, встановленими законодавством України щодо туризму та підприємництва.

Розроблення відповідних законодавчих актів та політики може сприяти розвитку цієї галузі та створенню сприятливого середовища для підприємців

у сфері сільського зеленого туризму. Регулювання може включати в себе стандарти якості, безпеки, охорони навколишнього середовища та інші аспекти, які сприятимуть розвитку цього виду туризму та забезпечили захист інтересів туристів та підприємців [5, с. 83].

Прийнято розрізняти три моделі державного управління туристичним бізнесом [6, с. 155]. Перша модель – це модель децентралізованого управління. В цій моделі держава не здійснює централізованого контролю над суб'єктами туристичного бізнесу, і ці суб'єкти мають більшу автономію в управлінні своєю діяльністю. Така модель може бути вибрана в разі, коли країна вже має стійке положення на міжнародному ринку туристичних послуг і галузь функціонує досить ефективно.

Друга модель відображає централізований підхід до управління туристичною галуззю. В цій моделі держава бере на себе значний контроль та регулювання всієї туристичної галузі, включаючи інвестування в туризм, розвиток туристичної інфраструктури, маркетинг та рекламну діяльність. Ця модель поширена в країнах, де туризм є важливою складовою економіки та важливим джерелом валютних надходжень. Держава виступає як стратегічний регулятор, який спрямовує розвиток галузі, створює інфраструктуру, повертає інвестиції та координує маркетингові та рекламні заходи для привертання туристів [7].

Третя модель відображає більш децентралізований підхід до управління туристичною галуззю. У цій моделі різні аспекти управління туризмом розподіляються між різними органами державного контролю. Зазвичай, ця модель розділяє управлінський контроль та маркетинговий контроль. У цій моделі, питання розвитку туризму розглядаються як частина більш загальних стратегічних планів і вирішуються на рівні різних міністерств та органів влади, при цьому важливий акцент робиться на співпрацю з місцевими органами влади та приватним сектором. Ця модель дозволяє державі взаємодіяти з приватним сектором для залучення фінансування та ресурсів для розвитку туризму.

В Україні сформована подібна модель управління туризмом, де кілька різних міністерств та органів влади несуть відповідальність за різні аспекти туризму, і співпраця з місцевими громадами та приватним сектором відіграє важливу роль у розвитку галузі.

Державна підтримка розвитку підприємницької діяльності у сфері сільського зеленого туризму сприятиме досягненню економічних, екологічних, соціальних і культурних цілей, зокрема [2, с. 7]: збереження архітектурної та історико-культурної спадщини сільських територій; відродження національних традицій; диверсифікація економічної господарської діяльності; вирішення екологічних проблем; зростання рівня зайнятості населення на селі та

збільшення доходів сільських громад; розвиток малого підприємництва на селі; активізація розвитку соціальної сфери; покращення інфраструктури сіл тощо.

Сільський зелений туризм може існувати у декількох основних формах:

1. Сільський туризм – це форма туризму спрямована на пасивний відпочинок та вивчення побуту селян. Туристи відпочивають в сільських садибах, де власник господарства надає послуги з розміщення та харчування. Головною метою цього виду туризму є відпочинок та ознайомлення з сільським життям [6, с. 155].

2. Агротуризм, який поєднує пізнавальний та відпочинковий характер. Він передбачає використання підсобних селянських чи фермерських господарств або земель, які тимчасово не використовуються в аграрній сфері. Ця форма туризму спрямована на знайомство з сільським життям, природним середовищем та включає ланцюжок «турист – господар – селянське господарство – село – природне середовище» [8, с. 105].

3. Агроекотуризм – це форма туризму передбачає відпочинок у селянських родин, які займаються сільським господарством органічними (біологічними) методами. Господарства, які практикують агроекотуризм, можуть мати відповідні сертифікати або перебувати у процесі екологічного перепрофілювання. Ця форма туризму спрямована на сприяння екологічно відповідних методів господарювання та включає в себе елементи екологічного підходу [9, с. 149].

Ці форми сільського зеленого туризму можуть існувати окремо або поєднуватися залежно від мети та специфіки конкретного господарства чи сільської місцевості.

Завданнями туристичного підприємництва на селі є сприяння розвитку сільських територій та поліпшення якості життя сільського населення, що включає:

1. Створення робочих місць. Розвиток сільського зеленого туризму допомагає створювати нові робочі місця, зокрема в сферах ресторанного бізнесу, розваг та організації екскурсій. Це сприяє зменшенню безробіття в селах і покращенню зайнятості населення.

2. Зростання доходів. Туризм забезпечує додатковий дохід сільському населенню через надання туристичних послуг, оренду помешкань, продаж місцевих продуктів та інші джерела прибутку.

3. Активізація діяльності сільських громад. Розвиток туристичного бізнесу може об'єднати сільські громади навколо спільних цілей. Спільні проекти, спрямовані на поліпшення інфраструктури та обслуговування туристів, можуть зміцнювати громадські зв'язки і активізувати громади [10, с. 733; 11, с. 18].

4. Використання наявних ресурсів. Розвиток сільського зеленого туризму використовує наявні ресурси, такі як сільські будинки, природні краси та традиційні ремесла, для створення підприємницьких можливостей.

5. Збереження та популяризація культурної спадщини. Туризм сприяє збереженню та відновленню історичних та культурних цінностей сільських регіонів, що може бути корисним для збереження культурної спадщини.

6. Створення додаткових можливостей для особистих домашніх господарств. Місцеві жителі можуть виготовляти та продавати свої товари, такі як сувеніри та страви, що може приносити додатковий дохід та підвищувати рівень добробуту.

Негативними чинниками, які впливають на розвиток підприємницької діяльності у сфері сільського зеленого туризму є: обмежений доступ до історичної інформації та місцевих традицій, низький рівень знань та досвіду в туристичній діяльності, соціальні бар'єри, недостатній рівень комфорту (побутові умови), нестабільний попит на туристичні послуги (сезонність), недовіра сільських жителів до туристів, висока конкурентність туристичних послуг, нестабільна соціально-економічна ситуація в країні та недосконала політика органів державної влади та місцевого самоврядування.

Зазначені негативні чинники становлять виклики для розвитку сільського зеленого туризму та вимагають участі держави, громадських організацій та підприємців для їх подолання.

Розвиток сільського зеленого туризму в контексті сучасних пріоритетів розвитку сільських територій України має важливе соціально-економічне значення і включає такі аспекти як стимулювання розвитку фермерських господарств та господарств населення; розвиток інфраструктури села; виробництво та реалізація сільськогосподарської продукції, збільшення додаткових прибутків селян і фермерів та відрахувань до місцевих бюджетів; розвиток місцевого ринку праці, підвищення зайнятості населення; збереження етнокультурної самобутності українців та етнічних меншин; зростання впливу на підвищення культурного рівня й екологічної свідомості мешканців села (селища, міста).

Попри перешкоди, підприємництво у сфері сільського зеленого туризму в Україні має значний потенціал та перспективи. Розвиток цієї галузі може стати суттєвим джерелом доходів сільського населення, призвести до збільшення грошових надходжень до місцевих бюджетів і перетворитися на важливий сектор економіки сільських територій в рамках туристичної індустрії нашої держави. Розвиток сільського зеленого туризму не лише підвищує економічний потенціал сіл, але й сприяє збереженню природного середовища, збереженню культурної спадщини та розвитку інфраструктури сільських регіонів. Таким чином, ця галузь може мати значний позитивний вплив на сільські території та економіку країни в цілому.

Розвиток підприємництва в галузі сільського зеленого туризму в Україні набуває конкурентоспроможного характеру та включає різноманітні напрями діяльності. До них відносяться:

1. Організація туристичних сільських агросадиб, де відвідувачі можуть розміститися та насолодитися сільським життям.
2. Оренда житла в екологічно чистих сільських районах, що дозволяє туристам відвідувати мальовничі місця та насолоджуватися природним середовищем.
3. Надання послуг з харчування, транспортування, екскурсій та прокату обладнання для комфортного перебування гостей.
4. Виробництво та продаж сувенірів та інших місцевих продуктів, які є незабутніми пам'ятками від подорожей.
5. Знайомство з традиційними промислами, ремеслами, побутом та можливість приймати участь у цих активностях.
6. Участь у різних видів туризму, таких як подієвий, спортивний та інші заходи, що дають можливість відчути адреналін та відкрити нові горизонти.

Ці різноманітні напрями свідчать про багатогранні можливості для підприємництва в сфері сільського зеленого туризму та сприяють розвитку цієї галузі в Україні.

Розвиток і поширення сільського туризму надасть змогу [12-13]:

- зменшити безробіття на селі, розширити самозайнятність населення;
- зберегти етнічну спадщину регіонів, відроджувати та розвивати народні промисли;
- покращити якість життя селян та інфраструктуру сіл; нарощувати
- продаж та збут сільськогосподарської продукції.

Подальшого розвитку підприємництва в сфері сільського зеленого туризму можна досягти завдяки наступним заходам на державному та регіональному рівнях:

1. Створення сприятливого правового середовища. Важливо розробити та впровадити законодавство, яке сприяє розвитку сільського туризму, включаючи правила щодо реєстрації та ліцензування сільських агросадиб, податкових пільг із цієї діяльності тощо.

2. Система забезпечення якості послуг. Розвинення системи контролю та забезпечення якості послуг в сільському туризмі, яка базується на потребах та вимогах туристів, включає в себе стандарти якості, критерії захисту навколишнього середовища та інші аспекти.

3. Стимулюючі та заохочувальні механізми. Розробка фінансових стимулів, субсидій та інших заохочувальних механізмів для власників сільських агросадиб, які б допомагали їм розвивати та покращувати свою діяльність.

4. Економічна підтримка. Залучення інвестицій та надання пільгових кредитів власникам садиб для модернізації осель, підвищення кваліфікації працівників, а також проведення рекламної кампанії для просування сільського туризму.

5. Підвищення інформованості. Зусилля щодо збільшення рівня інформованості сільського населення про можливості в сфері сільського туризму, а також про історичні, природні та етнографічні особливості України.

Ці заходи сприятимуть розвитку сільського зеленого туризму в Україні та створять сприятливі умови для розквіту цієї галузі.

Сільський зелений туризм стає вагомим чинником зростання бюджетних надходжень, сприяє розвитку суміжних галузей економіки. А на основі етнографічної самобутності набуває національного значення [12-13]:

- розвивається традиційна культура ;
- мешканці міст пізнають українські національні традиції;
- національні традиції стають цікавою родзинкою для іноземних туристів.

Сільський зелений туризм, також відомий як агро-туризм представляє собою важливий напрям розвитку села та сільських територій. Він відкриває можливості для розширення туристичних послуг у сільських регіонах та сприяє підвищенню соціально-економічного розвитку цих територій. Основними ключовими аспектами розвитку сільського зеленого туризму є:

1. Підтримка територіальних громад. Сільський зеленого туризм сприяє збереженню традицій, культурної спадщини та залученню туристів до місцевих спільнот.

2. Розвиток інфраструктури. Розвиток сільського зеленого туризму може спонукати до поліпшення інфраструктури сільських територій, включаючи дороги, готелі, ресторани та інші туристичні послуги.

3. Збереження природи та формування екологічної освіти. Сільський зелений туризм сприяє збереженню природних резерватів та навколишнього природного середовища, оскільки туристи цікавляться природою та все більше віддають перевагу здоровому відпочинку.

4. Збагачення туристичної пропозиції. Сільський зелений туризм дозволяє туристам отримати аутентичний досвід сільського життя, включаючи ведення городництва, виробництво сільськогосподарських продуктів, риболовлю, верхову їзду тощо.

5. Розвиток сільського бізнесу. Сільський зелений туризм може створити нові можливості для підприємців та місцевих фермерів, які можуть пропонувати туристам традиційні і нові послуги та продукти.

6. Просування села та сільських територій. Сільський зелений туризм може сприяти популяризації села та привертанню все більшої уваги туристів,

що може стати джерелом доходів для територіальних громад і суб'єктів бізнесу цих сільських територій.

Створення регіональних туристичних адміністрацій може бути важливим кроком у вдосконаленні системи управління зеленим туризмом на регіональному рівні. Ці адміністрації можуть виконувати ряд важливих функцій, які сприяють розвитку зеленого туризму.

Україна має значний потенціал для успішного розвитку сегменту зеленого туризму. Хоча сільський зелений туризм ще не завоював широкого попиту в Україні, він має великий потенціал для сприяння розвитку сільських територій та покращення якості життя їхніх мешканців. Залучення до цього виду туризму може стати важливим чинником для подальшого соціально-економічного розвитку України.

Висновки. Світовий досвід підтверджує важливу роль туризму у сільській місцевості та його потенціал для розвитку та вирішення соціально-економічних проблем. Туристична сфера діяльності на селі визнається невід'ємною складовою комплексного соціально-економічного розвитку сільських територій та одним із перспективних напрямів структурної перебудови сільської економіки. Саме тому розвиток сільського зеленого туризму є надзвичайно важливою стратегічною програмою для забезпечення ефективного функціонування територіальних громад та сільських регіонів загалом.

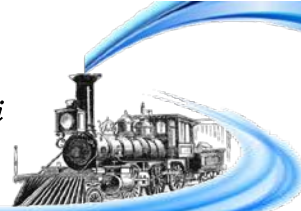
Сільський зелений туризм, як інноваційна форма підприємництва, виступає як один із ключових пріоритетів для створення ефективного середовища у сільських територіальних громадах в Україні. Розвиток цього виду туризму сприяє розв'язанню соціально-економічних проблем сільських територій та має значний потенціал для підвищення зайнятості і доходів сільського населення. Він сприяє створенню сприятливого соціально-економічного середовища на селі, базуючись на принципах ринкових відносин.

Сільський зелений туризм є одним із ключових інструментів для відродження та сталого розвитку сільських територій України. Він відіграє важливу роль у вирішенні комплексу соціальних, економічних та екологічних проблем, що виникають у сільських регіонах.

Література:

1. Марчишин, Н., Островська, Н. Зелений туризм в Україні: становлення, розвиток і перспективи. *Social Work and Education*, 2022. Vol. 9, №4. pp. 542-550. DOI: 10.25128/2520-6230.22.4.9
2. Жибак М.М., Христенко Г.М. Сільський зелений туризм як інноваційна форма підприємництва. *Агросвіт*, 2021. № 3. С. 3-8.
3. Про особисте селянське фермерське господарство: Закон України від 15 травня 2003 р. Відомості Верховної Ради України (ВВР), 2003, № 29, ст. 232. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/742-15#Text>

4. Про туризм: Закон України від 14 липня 2020 р. № 768-IX. Відомості Верховної Ради України. URL: zakon.rada.gov.ua/laws/show/324/95-%D0%B2%D1%80#Text
5. Логоша Р.В., Пронько Л.М. Маркетинг-менеджмент у системі управління аграрних підприємств. *Економіка, фінанси, менеджмент: актуальні питання науки і практики*. 2022. № 3 (61). С. 77-91. DOI: 10.37128/2411-4413-2022-3-5
6. Пітюлич М.М., Михайлюк І.І. Особливості функціонування сільського туризму в Україні та досвід європейських країн. *Науковий вісник Ужгородського університету*. Серія "Економіка". 2011. Спецвипуск 33. Частина 3. С. 154-158.
7. Логоша Р.В., Кричковський В.Ю., Белкін І.В. Маркетингові стратегії розвитку підприємств овочепродуктового підкомплексу. *Економіка та суспільство*. 2022. Випуск 42. DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2022-42-10>
8. Кудла Н. Соціально-економічне значення агротуризму в розвитку підприємництва на селі. *Регіональна бізнес-економіка та управління*. 2004. № 3. С. 103-108.
9. Кудла Н. Вплив екотуризму на збалансований розвиток сільських територій. *Вісник Львівського університету*. 2008. Вип. 24. С. 147-154.
10. Lohosha R., Mykhalchyshyna L., Prylutskyi A., Kubai O. Institutionalization of the agrarian market in Ukraine and European economic community: genesis, evaluation and analysis. *Independent Journal of Management & Production*. 2020. № 8. Vol 11. P. 727–750. DOI: <https://doi.org/10.14807/ijmp.v11i8.1232>
11. Lohosha R. Mechanisms of strategic management of marketing activities of agribusiness entities under martial law. In : *Peculiarities of marketing activities of agrarian enterprises in the conditions of martial law* : monograph. Boston, USA : Primedia eLaunch, 2023. P. 7–29. DOI: 10.46299/979-8-88992-685-6.1
12. Мазур С.А., Прилуцький А.М. Сільський туризм як перспективний напрям розвитку внутрішнього туризму. *Ефективна економіка*. 2018. № 2. URL: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=6122>
13. Mazur S., Prylutskyi, A. Rural tourism as a prospective direction development of domestic tourism. *Efektivna ekonomika*. 2018. vol. 2, available at: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=6122>

References:

1. Marchyshyn, N., Ostrovska, N. (2022). Zelenyi turyzm v Ukraini: stanovlennia, rozvytok i perspektyvy [Green tourism in Ukraine: formation, development and prospects]. *Social Work and Education*, 2022. Vol. 9, №4. P. 542-550. DOI: 10.25128/2520-6230.22.4.9 [in Ukrainian].
2. Zhybak M.M., Khrystenka H.M. (2021). Silskyi zelenyi turyzm yak innovatsiina forma pidpriemnytstva [Rural green tourism as an innovative form of entrepreneurship]. *Ahrosvit*, 2021. № 3. P. 3-8 [in Ukrainian].
3. Zakon Ukrainy «Pro osobyste selianske fermerske hospodarstvo» [About personal peasant farming] vid 15 travnia 2003 r. Vidomosti Verkhovnoi Rady Ukrainy (VVR), 2003, № 29, st. 232. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/742-15#Text> [in Ukrainian].
4. Zakon Ukrainy «Pro turyzm» [About tourism] vid 14 lypnia 2020 r. № 768-IX. Vidomosti Verkhovnoi Rady Ukrainy. URL: zakon.rada.gov.ua/laws/show/324/95-%D0%B2%D1%80#Text [in Ukrainian].
5. Lohosha R.V., Pronko L.M. (2022). Marketynh-menedzhment u systemi upravlinnia ahrarykh pidpriemstv [Marketing management in the management system of agricultural enterprises]. *Ekonomika, finansy, menedzhment: aktualni pytannia nauky i praktyky*. №3 (61). 77-91. DOI: 10.37128/2411-4413-2022-3-5 [in Ukrainian].

6. Pitiulych M.M., Mykhailiuk I.I. (2011). Osoblyvosti funktsionuvannia silskoho turyzmu v Ukraini ta dosvid yevropeiskykh krain [Peculiarities of the functioning of rural tourism in Ukraine and the experience of European countries]. *Naukovy visnyk Uzhhorodskoho universytetu. Seriya «Ekonomika»*. Spetsvypusk 33. Chastyna 3. P. 154-158 [in Ukrainian].
7. Lohosha R.V., Krychkovskiy V.Iu., Bielkin I.V. (2022). Marketynhovi stratehii rozvytku pidpriemstv ovocheproduktovoho pidkompleksu [Marketing strategies for the development of enterprises of the vegetable food sub-complex]. *Ekonomika ta suspilstvo*. Vypusk 42. URL: <https://economyandsociety.in.ua/index.php/journal/article/view/1607/1544>. DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2022-42-10> [in Ukrainian].
8. Kudla N. (2004). Sotsialno-ekonomichne znachennia ahroturyzmu v rozvytku pidpriemnytstva na seli [Socio-economic significance of agritourism in the development of entrepreneurship in the countryside]. *Rehionalna biznes-ekonomika ta upravlinnia*. № 3. P. 103-108 [in Ukrainian].
9. Kudla N. (2008). Vplyv ekoturizmu na zbalansovanyi rozvytok silskykh terytorii [The impact of ecotourism on the balanced development of rural areas]. *Visnyk Lvivskoho universytetu*. Vyp. 24. P. 147-154 [in Ukrainian].
10. Lohosha R., Mykhalchyshyna L., Prylutskiy A., Kubai O. (2020). Institutionalization of the agrarian market in Ukraine and European economic community: genesis, evaluation and analysis. *Independent Journal of Management & Production*. № 8. Vol 11. P. 727–750. DOI: <https://doi.org/10.14807/ijmp.v11i8.1232> [in English].
11. Lohosha R. (2023). Mechanisms of strategic management of marketing activities of agribusiness entities under martial law. In : Peculiarities of marketing activities of agrarian enterprises in the conditions of martial law : monograph. Boston, USA : Primedia eLaunch. P. 7–29. DOI: 10.46299/979-8-88992-685-6.1 [in English].
12. Mazur S.A., Prylutskiy A.M. (2018). Silskyi turizm yak perspektyvnyi napriam rozvytku vnutrishnoho turyzmu [Rural tourism as a perspective direction for the development of domestic tourism]. *Efektyvna ekonomika*. № 2. URL: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=6122> [in Ukrainian].
13. Mazur S., Prylutskiy A. (2018). Rural tourism as a prospective direction development of domestic tourism. *Efektyvna ekonomika*. 2018. vol. 2, available at: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=6122> [in English].